Pöytäkirja PeVP 25/2020 vp

Perustuslakivaliokunta

Torstai 2.4.2020 klo 8.30—11.00, 12.00—15.00 ja 15.30—15.50

Läsnä
puheenjohtaja Johanna Ojala-Niemelä sd
varapuheenjohtaja Antti Häkkänen kok
jäsen Bella Forsgrén vihr (1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17)
jäsen Maria Guzenina sd
jäsen Olli Immonen ps
jäsen Hilkka Kemppi kesk (1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14) (6 osittain)
jäsen Mikko Kinnunen kesk
jäsen Anna Kontula vas (1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17) (6 osittain)
jäsen Markus Lohi kesk
jäsen Mats Löfström r (3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17)
jäsen Wille Rydman kok
jäsen Heikki Vestman kok (4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17) (3, 6 osittain)
jäsen Tuula Väätäinen sd (1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17) (3 osittain)
varajäsen Sanna Antikainen ps (1, 2, 4, 5) (3 osittain)
varajäsen Johannes Koskinen sd (1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17) (6, 7 osittain)
varajäsen Merja Mäkisalo-Ropponen sd
varajäsen Iiris Suomela vihr (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12) (13 osittain)
varajäsen Sari Tanus kd (4, 5, 6) (3, 7 osittain)

Sihteerit
valiokuntaneuvos Matti Marttunen
valiokuntaneuvos Mikael Koillinen
valiokuntaneuvos Liisa Vanhala

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 15 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Muu asia: Valtioneuvoston asetus valmiuslain 86, 88, 93, 94 ja 109 §:ssä säädettyjen toimivaltuuksien käytön jatkamisesta

Muu asia M 11/2020 vp
Liiteasiakirja Muistio: Valtioneuvoston asetus valmiuslain 86, 88, 93, 94 ja 109 §:ssä säädettyjen toimivaltuuksien käytön jatkamisesta

Valmis
5.1

Asiantuntijalausunto M 11/2020 vp PeV 02.04.2020 lääkintöneuvos Katri Makkonen, sosiaali- ja terveysministeriö Asiantuntijalausunto A 3
Asiantuntijalausunto M 11/2020 vp PeV 02.04.2020 johtaja Mika Salminen, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) Asiantuntijalausunto B 3
Asiantuntijalausunnon liite M 11/2020 vp PeV 02.04.2020 johtaja Mika Salminen, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) Asiantuntijalausunto C 3
Asiantuntijalausunnon liite M 11/2020 vp PeV 02.04.2020 johtaja Mika Salminen, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) Asiantuntijalausunto D 3
Asiantuntijalausunto M 11/2020 vp PeV 02.04.2020 professori Tuomas Ojanen Asiantuntijalausunto E 3
Asiantuntijalausunto M 11/2020 vp PeV 02.04.2020 professori Janne Salminen Asiantuntijalausunto F 3
Asiantuntijalausunto M 11/2020 vp PeV 02.04.2020 professori Mikael Hidén Asiantuntijalausunto G 3

Asia on saapunut perustuslakivaliokuntaan mietinnön antamista varten. Asia on lisäksi lähetetty sivistysvaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- alivaltiosihteeri Timo Lankinen, valtioneuvoston kanslia
- lainsäädäntöneuvos Sanna Helopuro, valtioneuvoston kanslia
- lääkintöneuvos Katri Makkonen, sosiaali- ja terveysministeriö, liite
- hallitusneuvos Anne Ilkka, sosiaali- ja terveysministeriö
- hallitusneuvos Jaana Huhta, sosiaali- ja terveysministeriö
- erityisasiantuntija Virva Juurikkala, sosiaali- ja terveysministeriö
- johtaja Mika Salminen, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL), liite
- professori Tuomas Ojanen, liite
- professori Janne Salminen, liite

Valiokuntaan on saapunut kirjallinen lausunto:
- professori Mikael Hidén, liite

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun.

4. Muu asia: Valtioneuvoston asetus valmiuslain 87 §:ssä säädettyjen toimivaltuuksien käytön jatkamisesta

Muu asia M 12/2020 vp
Liiteasiakirja Muistio: Valtioneuvoston asetus valmiuslain 87 §:ssä säädettyjen toimivaltuuksien käytön jatkamisesta
Asiantuntijalausunto M 12/2020 vp PeV 02.04.2020 johtaja Heidi Tahvanainen, sosiaali- ja terveysministeriö Asiantuntijalausunto A 4
Asiantuntijalausunto M 12/2020 vp PeV 02.04.2020 johtaja Mika Salminen, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) Asiantuntijalausunto B 4

Asiantuntijalausunnon liite M 12/2020 vp PeV 02.04.2020 johtaja Mika Salminen, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) Asiantuntijalausunto C 4
Asiantuntijalausunnon liite M 12/2020 vp PeV 02.04.2020 johtaja Mika Salminen, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) Asiantuntijalausunto D 4
Asiantuntijalausunto M 12/2020 vp PeV 02.04.2020 professori Tuomas Ojanen Asiantuntijalausunto E 4
Asiantuntijalausunto M 12/2020 vp PeV 02.04.2020 professori Janne Salminen Asiantuntijalausunto F 4
Asiantuntijalausunto M 12/2020 vp PeV 02.04.2020 professori Mikael Hidén Asiantuntijalausunto G 4

Asia on saapunut perustuslakivaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- alivaltiosihteeri Timo Lankinen, valtioneuvoston kanslia
- lainsäädäntöneuvos Sanna Helopuro, valtioneuvoston kanslia
- johtaja Heidi Tahvanainen, sosiaali- ja terveysministeriö, liite
- neuvotteleva virkamies Merituuli Mähkä, sosiaali- ja terveysministeriö
- johtaja Mika Salminen, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL), liite
- professori Tuomas Ojanen, liite
- professori Janne Salminen, liite

Valiokuntaan on saapunut kirjallinen lausunto:
- professori Mikael Hidén, liite

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun.

Valiokunta päätti yhdistää tämän asian käsittelyn asian M 11/2020 vp käsittelyyn.

5. Muu asia: Valtioneuvoston asetus valmiuslain 95 §:n 2 momentissa säädetyn toimivaltuuden käytön ja 96–103 §:n soveltamisen jatkamisesta

Muu asia M 14/2020 vp
Liiteasiakirja Muistio: Valtioneuvoston asetus valmiuslain 95 §:n 2 momentissa säädetyn toimivaltuuden käytön ja 96-103 §:n soveltamisen jatkamisesta
Asiantuntijalausunto M 14/2020 vp PeV 02.04.2020 neuvotteleva virkamies Elina Isoksela, työ- ja elinkeinoministeriö Asiantuntijalausunto A 5
Asiantuntijalausunto M 14/2020 vp PeV 02.04.2020 neuvotteleva virkamies Eila Mustonen, sosiaali- ja terveysministeriö Asiantuntijalausunto B 5
Asiantuntijalausunto M 14/2020 vp PeV 02.04.2020 johtaja Mika Salminen, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) Asiantuntijalausunto C 5
Asiantuntijalausunnon liite M 14/2020 vp PeV 02.04.2020 johtaja Mika Salminen, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) Asiantuntijalausunto D 5
Asiantuntijalausunnon liite M 14/2020 vp PeV 02.04.2020 johtaja Mika Salminen, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) Asiantuntijalausunto E 5

Asiantuntijalausunto M 14/2020 vp PeV 02.04.2020 professori Tuomas Ojanen Asiantuntijalausunto F 5
Asiantuntijalausunto M 14/2020 vp PeV 02.04.2020 professori Janne Salminen Asiantuntijalausunto G 5
Asiantuntijalausunto M 14/2020 vp PeV 02.04.2020 professori Mikael Hidén Asiantuntijalausunto H 5

Asia on saapunut perustuslakivaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- alivaltiosihteeri Timo Lankinen, valtioneuvoston kanslia
- lainsäädäntöneuvos Sanna Helopuro, valtioneuvoston kanslia
- neuvotteleva virkamies Elina Isoksela, työ- ja elinkeinoministeriö, liite
- neuvotteleva virkamies Eila Mustonen, sosiaali- ja terveysministeriö, liite
- ylilääkäri Kaisa Halinen, sosiaali- ja terveysministeriö
- neuvotteleva virkamies Marjukka Vallimies-Patomäki, sosiaali- ja terveysministeriö
- johtaja Mika Salminen, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL), liite
- professori Tuomas Ojanen, liite
- professori Janne Salminen, liite

Valiokuntaan on saapunut kirjallinen lausunto:
- professori Mikael Hidén, liite

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun.

Valiokunta päätti yhdistää tämän asian käsittelyn asian M 11/2020 vp käsittelyyn.

_____

Kokous keskeytettiin kello 11.00 ja sitä jatkettiin kello 12.00.

_____

6. Muu asia: Valtioneuvoston asetus valmiuslain 87 §:ssä säädettyjen toimivaltuuksien käyttöönotosta

Muu asia M 13/2020 vp
Asiantuntijalausunto M 13/2020 vp PeV 02.04.2020 johtaja Heidi Tahvanainen, sosiaali- ja terveysministeriö Asiantuntijalausunto A 6
Asiantuntijalausunto M 13/2020 vp PeV 02.04.2020 johtaja Mika Salminen, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) Asiantuntijalausunto B 6
Asiantuntijalausunnon liite M 13/2020 vp PeV 02.04.2020 johtaja Mika Salminen, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) Asiantuntijalausunto C 6
Asiantuntijalausunnon liite M 13/2020 vp PeV 02.04.2020 johtaja Mika Salminen, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) Asiantuntijalausunto D 6

Asiantuntijalausunto M 13/2020 vp PeV 02.04.2020 professori Veli-Pekka Viljanen Asiantuntijalausunto E 6
Asiantuntijalausunto M 13/2020 vp PeV 02.04.2020 professori Janne Salminen Asiantuntijalausunto F 6
Asiantuntijalausunto M 13/2020 vp PeV 02.04.2020 professori Lasse Lehtonen Asiantuntijalausunto G 6
Asiantuntijalausunto M 13/2020 vp PeV 02.04.2020 professori Kaarlo Tuori Asiantuntijalausunto H 6

Asia on saapunut perustuslakivaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- alivaltiosihteeri Timo Lankinen, valtioneuvoston kanslia
- lainsäädäntöneuvos Sanna Helopuro, valtioneuvoston kanslia
- johtaja Heidi Tahvanainen, sosiaali- ja terveysministeriö, liite
- neuvotteleva virkamies Merituuli Mähkä, sosiaali- ja terveysministeriö
- johtaja Mika Salminen, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL), liite
- professori Veli-Pekka Viljanen, liite
- professori Janne Salminen, liite
- professori Lasse Lehtonen, liite

Valiokuntaan on saapunut kirjallinen lausunto:
- professori Kaarlo Tuori, liite

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun.

Päätettiin pyytää valtioneuvostolta perustuslain 47 §:n mukainen selvitys.

7. Muu asia: Valtioneuvoston asetus ravitsemisliikkeiden aukiolon väliaikaisesta rajoittamisesta tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi

Muu asia M 15/2020 vp
Liiteasiakirja Muistio: Ravitsemisliikkeiden aukiolon väliaikaisesta rajoittamisesta tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi annettava valtioneuvoston asetus
Liiteasiakirja Muistio: Koronaepidemian rajoittaminen – ravitsemusliikeiden sulkeminen
Asiantuntijalausunto M 15/2020 vp PeV 02.04.2020 hallitusneuvos Liisa Huhtala, työ- ja elinkeinoministeriö Asiantuntijalausunto A 7
Asiantuntijalausunto M 15/2020 vp PeV 02.04.2020 johtaja Mika Salminen, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) Asiantuntijalausunto B 7
Asiantuntijalausunnon liite M 15/2020 vp PeV 02.04.2020 johtaja Mika Salminen, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) Asiantuntijalausunto C 7
Asiantuntijalausunnon liite M 15/2020 vp PeV 02.04.2020 johtaja Mika Salminen, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) Asiantuntijalausunto D 7
Asiantuntijalausunnon liite M 15/2020 vp PeV 02.04.2020 johtaja Mika Salminen, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) Asiantuntijalausunto E 7

Asiantuntijalausunto M 15/2020 vp PeV 02.04.2020 professori Veli-Pekka Viljanen Asiantuntijalausunto F 7
Asiantuntijalausunto M 15/2020 vp PeV 02.04.2020 professori Tuomas Ojanen Asiantuntijalausunto G 7

Asia on saapunut perustuslakivaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- hallitusneuvos Liisa Huhtala, työ- ja elinkeinoministeriö, liite
- johtaja Mika Salminen, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL), liite
- professori Veli-Pekka Viljanen, liite
- professori Tuomas Ojanen, liite

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun.

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kliinisestä lääketutkimuksesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 18/2020 vp
Asiantuntijalausunto HE 18/2020 vp PeV 02.04.2020 tietosuojavaltuutettu Reijo Aarnio, tietosuojavaltuutetun toimisto Asiantuntijalausunto A 8
Asiantuntijalausunto HE 18/2020 vp PeV 02.04.2020 professori Tuomas Ojanen Asiantuntijalausunto B 8
Asiantuntijalausunto HE 18/2020 vp PeV 02.04.2020 OTT, yliopistonlehtori Anu Mutanen Asiantuntijalausunto C 8
Asiantuntijalausunto HE 18/2020 vp PeV 02.04.2020 professori Lasse Lehtonen Asiantuntijalausunto D 8
Asiantuntijalausunto HE 18/2020 vp PeV 02.04.2020 oikeustieteen tohtori, dosentti Liisa Nieminen Asiantuntijalausunto E 8
Asiantuntijalausunto HE 18/2020 vp PeV 02.04.2020 professori Eeva Nykänen Asiantuntijalausunto F 8

Asia on saapunut perustuslakivaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava sosiaali- ja terveysvaliokunnalle.

Valiokuntaan ovat saapuneet kirjalliset lausunnot:
- tietosuojavaltuutettu Reijo Aarnio, tietosuojavaltuutetun toimisto, liite
- professori Tuomas Ojanen, liite
- OTT, yliopistonlehtori Anu Mutanen, liite
- professori Lasse Lehtonen, liite
- oikeustieteen tohtori, dosentti Liisa Nieminen, liite
- professori Eeva Nykänen, liite

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Ahvenanmaan itsehallintolaissa tarkoitetun tasoitusperusteen muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 19/2020 vp

Asia on saapunut perustuslakivaliokuntaan mietinnön antamista varten. Asia on lisäksi lähetetty valtiovarainvaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Valiokunta hyväksyi asiantuntijasuunnitelman. Kutsutaan kuultaviksi: valtiovarainministeriön edustaja, oikeusministeriön edustaja, Ahvenanmaan maakunnan hallituksen edustaja, professori Olli Mäenpää, professori Janne Salminen ja professori Markku Suksi.

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sähköajoneuvojen latauspisteistä ja latauspistevalmiuksista rakennuksissa sekä rakennusten automaatio- ja ohjausjärjestelmistä ja maankäyttö- ja rakennuslain 126 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 23/2020 vp

Asia on saapunut perustuslakivaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava ympäristövaliokunnalle.

Valiokunta hyväksyi asiantuntijasuunnitelman. Kutsutaan kuultaviksi: ympäristöministeriön edustaja, professori Mikael Hidén ja OTT, yliopistonlehtori Anu Mutanen.

11. Valtioneuvoston selvitys: Komission työohjelma 2020

Valtioneuvoston E-selvitys E 12/2020 vp
Liiteasiakirja Komission työohjelma 2020

Asia on saapunut perustuslakivaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valiokunta päätti, ettei asian johdosta ryhdytä toimenpiteisiin.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

12. Lakialoite laiksi ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 8/2020 vp

Asia on saapunut valiokuntaan.

13. Muu asia: Valtioneuvoston asetus liikkumisen tilapäisistä rajoituksista väestön suojaamiseksi

Muu asia M 10/2020 vp
Liiteasiakirja Muistio: Valtioneuvoston asetus liikkumisen tilapäisistä rajoituksista väestön suojaamiseksi

Asia on saapunut perustuslakivaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Valiokunta hyväksyi asiantuntijasuunnitelman. Kutsutaan kuultaviksi: valtioneuvoston kanslian edustaja, sosiaali- ja terveysministeriön edustaja, professori Veli-Pekka Viljanen, professori Tuomas Ojanen ja professori Janne Salminen.

14. Muu asia: Valtioneuvoston asetus valmiuslain 86, 88, 93, 94 ja 109 §:ssä säädettyjen toimivaltuuksien käytön jatkamisesta
Muu asia: Valtioneuvoston asetus valmiuslain 87 §:ssä säädettyjen toimivaltuuksien käytön jatkamisesta
Muu asia: Valtioneuvoston asetus valmiuslain 95 §:n 2 momentissa säädetyn toimivaltuuden käytön ja 96–103 §:n soveltamisen jatkamisesta

Muu asia M 11/2020 vp
Muu asia M 12/2020 vp
Muu asia M 14/2020 vp
Valiokunnan lausunto SiVL 4/2020 vp
Valiokunnan mietintöluonnos Muu asia: Valtioneuvoston asetus valmiuslain 86, 88, 93, 94 ja 109 §:ssä säädettyjen toimivaltuuksien käytön jatkamisesta A 14

Sivistysvaliokunnan lausunto SiVL 4/2020 vp on saapunut valiokuntaan.

Sihteeri esitteli mietintöluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi mietintöluonnoksen muutettuna.

Valiokunta päätti yksimielisesti lisätä kappaleen 8 loppuun neljä uutta virkettä seuraavasti: "Perustuslakivaliokunta korostaa normaaliolojen lainsäädännön ja perusoikeuksiin mahdollisimman vähän puuttuvien toimivaltuuksien ensisijaisuutta. Valiokunta kiinnittää erityistä huomiota perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella säädetyn tartuntatautilain toimivaltuuksiin. Valiokunnan mielestä hallituksen on kiinnitettävä vakavaa huomiota siihen, että jatkossa asetusten esittelymuistioissa valtioneuvoston tulee eriytetymmin arvioida eri toimien vaihtoehtoisuutta. Myös valmiuslain eri soveltamisvaihtojen tulee ilmetä perusteluista tarkemmin."

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

15. Muu asia: Valtioneuvoston asetus ravitsemisliikkeiden aukiolon väliaikaisesta rajoittamisesta tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi

Muu asia M 15/2020 vp
Valiokunnan mietintöluonnos Muu asia: Valtioneuvoston asetus ravitsemisliikkeiden aukiolon väliaikaisesta rajoittamisesta tartuntataudin leviämisen ehkäisemiseksi A 15

_____

Kokous keskeytettiin kello 15.00 ja sitä jatkettiin kello 15.30.

_____

Sihteeri esitteli mietintöluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi mietintöluonnoksen muutettuna.

Valiokunta päätti yksimielisesti lisätä uuden 16 a kappaleen seuraavasti: "Eduskunta hyväksyi talousvaliokunnan mietinnön (TaVM 5/2020 vp) perusteella lausuman, jonka mukaan eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää kuinka ravintolayrittäjien toimeentulon ja toimintaedellytysten kannalta kohtuulliset vahinkojen korvaukset toteutetaan niin, että taloudelliset menetykset jakautuvat oikeudenmukaisella, omaisuuden suojan huomioon ottavalla ja kohtuullisella tavalla julkisyhteisöjen, vuokranantajien, pankkien ja vakuutusyhtiöiden ja muiden talousyksiköiden kesken (EV 14/2020 vp)."

Valiokunta päätti yksimielisesti poistaa kappaleen 17 toisen virkkeen ja muuttaa kolmannen virkkeen kuulumaan seuraavasti: "Ottaen huomioon sääntelyn perusoikeuksiin olennaisesti puuttuva luonne perustuslakivaliokunta toistaa aiemman kantansa ja korostaa edelleen sekä kohtuullisen kompensoimisen että vaikutuksia lieventävien järjestelyiden säätämistä viivytyksettä."

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

16. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

17. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on perjantaina 3.4.2020 klo 8.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Matti Marttunen